

Asia: VN/4845/2020

Lausuntopyyntö asumisneuvonnan lakisääteistämistä valmistelleen työryhmän raportista

Lausunnonantajan lausunto

Mitä seuraavista työryhmän tarkastelemista vaihtoehtoista kannatatte?

Asumisneuvonnan lakisääteistäminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen koordinoimalla sopimusmallilla

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO ASUMISNEUVONNAN LAKISÄÄTEISTÄMISTÄ VALMISTELLEEN TYÖRYHMÄN RAPORTISTA

Setlementtiasunnot kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä asumisneuvonnan lakisääteistämistä valmistelleen työryhmän raporttiin.

Setlementtiasunnot Oy on vuonna 2020 perustettu ARA:n hyväksymä yleishyödyllinen vuokrataloyhtiö, jonka 19 asuintaloa sijaitsevat pääosin pääkaupunkiseudulla. Omistajamme ovat Setlementtiliitto ry ja Kalliolan Setlementti. Toimimme arvolähtöisesti: yhteisöllisyys, ekologisuus ja taloudellisuus ohjaavat kaikkea toimintaamme. Tämä näkyy konseptissamme, joka koostuu monipuolisista yhteistiloista taloissamme, tiiviistä yhteistyöstä kuntien ja kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa sekä erityisen vahvasta asumisneuvonnan roolista. Kaikissa taloissamme asuu muiden joukossa myös erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä (erityisryhmät), joiden tukena on kunnan sosiaalitoimi tai kolmannen sektorin toimija. Kaikki nämä yhdessä ovat taanneet meille keskimääräistä vähäisemmät häädöt, vuokratappiot ja vaihtuvuuden sekä toisaalta keskimääräistä paremman käyttöasteen ja asukkaiden monipuolisen osallisuuden talon toimintaan.

Setlementtiasunnoilla asumisneuvontaa tekevät asumiskoordinaattorit. Työ pitää sisällään kontakteja erilaisista asumiseen liittyvistä asioista, joista toistuvimpina vuokranmaksuvaikeudet, asumishäiriöt ja asunnon huono hoito ja tähän liittyvä asumistilanteen/tuen tarpeen selvittely. Lisäksi asumiskoordinaattorimme neuvovat asukkaitamme esimerkiksi asunnon käytettävyyteen

liittyvissä asioissa sekä monipuolisten yhteistilojemme käytössä ja käytänteissä. He ovat myös keskeisessä roolissa asukkaiden turvallisuuden tunteen ja yhteisöllisyyden tukemisessa.

Asumiskoordinaattorit tekevät verkostotyötä mm. asukkaan sosiaalityöntekijän, KELA:n, asukkaan omaisen tai tuetun asumisen palveluntuottajan kanssa. Noin 85 % asumisneuvontaan tulevista kontakteista hoituu suoraan asumiskoordinaattorin ja asukkaan välillä ilman yhteistyötahoja.

Emme saa tällä hetkellä taloudellista tukea asumisneuvontaamme: STEA:n rahoitusta ei myönnetä yrityksille ja toisaalta emme luonnollisesti saa myöskään kunnilta tähän taloudellista tukea. ARA:lta olemme saaneet pientä projektirahoitusta asumistoiminnan kehitysprojekteihin.

Kannatamme vaihtoehtoa 3: Asumisneuvonnan lakisääteistäminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen koordinoimalla sopimusmallilla

Katsomme, että tämä vaihtoehto takaa parhaalla tavalla joustavan, monipuolisen ja asukkaiden tarpeista lähtevän asumisneuvonnan toteuttamisen sekä huomioi myös muiden kuin kunnallisten vuokraloyhtiöiden toiminnan jatkuvuuden.

Kannatamme lakisääteistämistä, joka tuo tullessaan asumisneuvonnalle yhteneväisiä laatukriteerejä ja toimintatapoja sekä turvaa taloudellisen tuen toiminnalle. Toivomme, että rahoituksen järjestämisessä otettaisiin nykyistä paremmin huomioon muutkin kuin kunnalliset toimijat asumisneuvonnan tuottajina sekä kaltaisemme erityisasumista tarjoavat yhtiöt. Lakisääteistäminen voidaan alkuun toteuttaa ARA-sopimusmallilla. ARA:lla on tähän tehtävään tarvittavaa osaamista ja valmiit rakenteet tehtävän hoitamiseen.

Asumisneuvonnan toteuttamisen säilyessä vuokraloyhtiöllä tämä sosiaalityön malli on mahdollista pitää matalan kynnyksen ennaltaehkäisevänä tuen muotona, jolla olemmekin saaneet erinomaisia tuloksia. Malli mahdollistaa myös asumisneuvonnan kiinteän yhteydenpidon erityisasumisen palveluja tarjoavien kumppanien kanssa ja takaa näin onnistuneen erityisasumisen osana asuinyhteisöä (ns. satelliittiasuminen).

Muutamia huomioita muihin esitettyihin malleihin

Kunta- ja hyvinvointialueiden malleissa olisi ratkaistava tiedonjako vuokranantajan ja asumisneuvojan välillä. Näemme tässä haasteen erityisesti silloin, kun vuokranantaja ei ole kuntayhtiö. Miten perustellaan tiedonanto-oikeus sopimuksen maksutilanteesta yhtiön ulkopuoliselle toimijalle?

Näemme, että asumisneuvonnan on tärkeää olla jatkossakin sopimuksen osapuolten eli vuokranantajan ja asukkaan välistä ja lähellä asukasta olevaa toimintaa, sillä asukkaan asumisen tilanne koskee ensisijaisesti juuri näitä osapuolia. Vuokraloyhtiön asumisneuvonnasta on mahdollista ohjata asukasta laajempien tukipalveluiden piiriin. ”Yhden luukun periaate” palvelee parhaiten asukkaita

Toivomme että uudistuksen valmistelussa huomioidaan nykyinen moninainen toimijakenttä sekä heidän hyväksi havaitut ja tulokselliset asumisneuvonnan toimintamallit.

20.5.2021

Heli Kotilainen, toimitusjohtaja

Setlementtiasunnot Oy

Kolari Elina
Setlementtiasunnot Oy